Forklarende note til den offentlige høring om revisionen af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse

Formålet med denne note er at præcisere målet med og anvendelsesområdet for forslaget om at revidere Kommissionens meddelelse om kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked ("meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse"). Den ledsager den otte uger lange offentlige høring om udkastet til den reviderede meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse.

Borgere, organisationer, virksomheder og offentlige myndigheder opfordres til at fremsætte deres synspunkter vedrørende Kommissionens forslag til den reviderede meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse. Ud over høringen vil der blive afholdt et møde med medlemsstaterne med henblik på at indsamle feedback om udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse.

Interessenter opfordres til at fremsende deres bemærkninger i elektronisk format og tydeligt angive, om deres svar er fortroligt. I så fald bør der også fremsendes en ikkefortrolig udgave af svaret, som kan offentliggøres på Generaldirektoratet for Konkurrences websted. Fulde kontaktoplysninger findes på webstedet for den offentlige høring.

1. Baggrund

Vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (i det følgende benævnt "vigtige projekter") kan navnlig i betragtning af deres positive afsmittende virkninger yde et vigtigt bidrag til opfyldelsen af Unionens strategiske mål. Inden for rammerne af vigtige projekter kan medlemsstater og interessenter fra hele Unionen samarbejde om at overvinde store markedssvigt eller systemiske svigt og samfundsmæssige udfordringer, som ellers ikke ville kunne afhjælpes.

I den første meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse fra 2014[1] fastsætter Kommissionen betingelserne for, hvorvidt statsstøtte til gennemførelse af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse kan anses for at være forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

I 2019 iværksatte Kommissionen en evaluering af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse i forbindelse med kvalitetskontrollen[2] af pakken for modernisering af statsstøtte fra 2012 med henblik på at vurdere, om reglerne fortsat var egnede til formålet. Resultaterne viste, at reglerne generelt var egnede til formålet, men at der er behov for visse målrettede tilpasninger i den efterfølgende periode.

Den 11. december 2019 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen om den europæiske grønne pagt, der skitserer de politikker, der skal gøre Europa til verdens første kulstofneutrale kontinent senest i 2050. For at gennemføre den europæiske grønne pagt er der behov for en indsats i alle sektorer.

Desuden blev den europæiske digitale strategi fremlagt den 19. februar 2020. Strategien har til formål at sikre en vellykket digital omstilling for mennesker og virksomheder og samtidig bidrage til målet om et klimaneutralt Europa senest i 2050.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52014XC0620(01).
[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_182.

Denne dobbelte omstilling til en grøn og digital økonomi kræver også en tilpasning af de nuværende statsstøtteregler.

Meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse udløber ved udgangen af 2021[3]. Den nye meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse forventes vedtaget i andet halvår af 2021.

2. Foreslåede ændringer i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse

Revisionen af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er i vid udstrækning baseret på de resultater, den dokumentation og de data, der er indsamlet i forbindelse med evalueringen af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, herunder en målrettet høring og en offentlig høring om alle de regler, der er omfattet af kvalitetskontrollen[4], samt på Kommissionens erfaringer fra dens afgørelsespraksis, navnlig vedrørende tre afgørelser om vigtige projekter på området forskning og innovation (en afgørelse om mikroelektronik, der blev godkendt i december 2018, og to afgørelser om batteriværdikæden, der blev godkendt i henholdsvis december 2019 og januar 2021). Desuden skal meddelelsen ajourføres for at tage hensyn til nye, vigtige politiske prioriteter såsom den grønne pagt og den digitale strategi.

På grundlag af resultaterne af evalueringen anses meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse samlet set for at være egnet til formålet. Den har navnlig vist sig at være et passende instrument til at lette udviklingen af vigtige grænseoverskridende, integrerede og samarbejdsbaserede projekter i strategiske værdikæder, der fremmer den fælles europæiske interesse.

Med erstatningen af de tidligere sektorspecifikke retningslinjer for vurderingen af vigtige projekter med specifik og tværgående vejledning synes målene at være opfyldt, dvs. at præcisere kriterierne for vigtige projekters berettigelse til statsstøtte og vigtige projekters forenelighed med det indre marked i henhold til statsstøttereglerne samt at øge forudsigeligheden af Kommissionens vurdering.

Meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse fra 2014 forbliver stort set uændret. Revisionen af denne har fokus på følgende områder.

<u>Åbenhed og inklusivitet for vigtige projekter</u>

De eksisterende støtteberettigelseskrav for vigtige projekter (f.eks. minimumsantallet af deltagende medlemsstater) og positive indikatorer (f.eks. åbenheden) er tilsyneladende ikke tilstrækkelige til at sikre, at de vigtige projekter udformes på en fuldstændig åben og inklusiv måde.

Derfor bør minimumsantallet af deltagende medlemsstater øges lidt, samtidig med at muligheden for at have færre deltagende medlemsstater bevares, når projektets art berettiger det, og desuden skal alle interesserede medlemsstater have en reel mulighed for at deltage i et nyt, vigtigt projekt (jf. punkt 17 og 18 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

<u>Små og mellemstore virksomheders rolle</u>

[3] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1247.
[4] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2044-Fitness-check-of-2012-State-aid-modernisation-package-railways-guidelines-and-short-term-export-credit-insurance/public-consultation.

Selv om flere SMV'er har deltaget i de tre integrerede forsknings-, udviklings- og innovationsprojekter (FUI-projekter), der har været godkendt siden 2014, omhandler reglerne i meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse ikke SMV'ernes særlige situation.

I betragtning af den særlige rolle, som SMV'er spiller i EU's økonomi, er det vigtigt, at SMV'er kan deltage i vigtige projekter og drage fordel af disse. Da det i princippet er mindre sandsynligt, at mindre støttebeløb, f.eks. til SMV'er, forvrider konkurrencen på urimelig vis, bør der indføres et princip om forholdsmæssig vurdering (se punkt 5 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

Desuden bør store virksomheder, der deltager i vigtige projekter, tilskyndes til at inddrage SMV'er i forskellige medlemsstater som deres partnere, således at SMV'er i stigende grad kan drage fordel af vigtige projekter (jf. punkt 22, litra d), i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

Tilpasning til EU's nuværende prioriteter og strategier

Den nuværende meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse tager ikke i tilstrækkelig grad hensyn til den seneste udvikling i EU's politikker, navnlig den europæiske grønne pagt, den digitale strategi og industristrategien/SMV-strategien.

Det synes derfor at være nødvendigt at indsætte henvisninger til nyere relevante initiativer (jf. punkt 4, 5 og 15 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

Det bør desuden udtrykkeligt anerkendes, at store grænseoverskridende projekter inden for sundhed eller det digitale område, der er af stor betydning for de respektive strategier, kan vurderes på grundlag af meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (jf. punkt 26 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

Forebyggelse af negative virkninger af støtte til vigtige projekter og sikring af støttens proportionalitet

For yderligere at styrke den europæiske karakter af vigtige projekter og sikre sammenhæng med EU's samhørighedspolitik bør der indføres særlige bestemmelser for behandlingen af betingelser om flytning af aktiviteter (jf. punkt 49 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

For yderligere at sikre, at støtten fortsat står i et rimeligt forhold til målet, hvis støttemodtagernes nettoindtægter fra det støttede projekt er højere end forventet, bør der indføres en udtrykkelig bestemmelse om Kommissionens mulighed for at anmode om passende tilbagebetalingsmekanismer (jf. punkt 37 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse). Det bør også kræves, at støttemodtagerens samfinansiering skal være betydelig (jf. punkt 20 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).

Andre præciseringer og ajourføringer

Under hensyntagen til de under høringerne som led i kvalitetskontrollen fremsatte anmodninger om præcisering, og under hensyntagen til afgørelsespraksis, bør nogle bestemmelser i meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse i en vis grad ajourføres, revideres eller omstruktureres, navnlig hvad angår følgende: definitionen af "integreret projekt" (se punkt 13 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse), forekomsten af markedssvigt, systemiske svigt eller samfundsmæssige udfordringer (jf. punkt 16 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse), definitionen af "første industrielle anvendelse" (se

punkt 25 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse), vurderingen af kontrafaktiske scenarier (se punkt 32 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse), kumulering (se punkt 36 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse) samt gennemsigtighed (se punkt 50 og 51 i udkastet til meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse).